

CUMHURİYET AKSARAY'ININ İLK AVUKATI İZZET TURAN

DR. MUSTAFA FIRAT GÜL

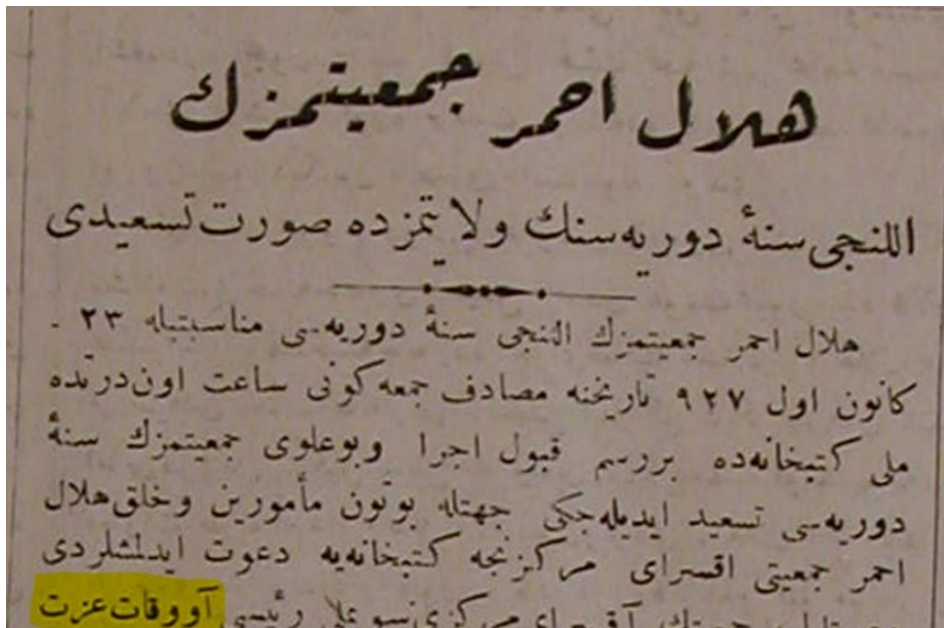

Türkiye Barolar Birliği ve Aksaray Barosu ortak yayını olarak 2024 yılında okurla buluşan “Aksaray Hukuk Tarihinden Sayfalar” kitabımda anlatmaya çalıştığım Av. İzzet Turan hakkında yeni bilgiler öğrendikçe bırakın birkaç sayfayı makalenin bile kâfi gelmeyeceğini anladım. Merhumun arşivinin -maalesef ki- günümüze çok azı geldiğinden kendisi hakkında bir kitap yazılması gereken bu önemli şahsiyetin daha iyi araştırılması ve anlaşılması için ben elden geleni yapmak istiyorum. Öncelikle mezkur kitabımdan Av. İzzet Turan'ın kısa hayat hikayesini iktibas edeyim:

Cumhuriyet Aksaray'ında “avukat” ünvanını kullanan ilk kişi olarak İzzet Bey bilinir. Halil ve Havva çiftinin çocuğu olarak 1889'da dünyaya gelmiştir.

Merhumun torunları, dedelerinin isminin Yusuf İzzettin Bey olduğunu, Yusuf'un genelde kullanılmadığını, İzzettin isminin ise İzzet olarak kullanıldığını söylemektedir.

Hilal-i Ahmer (Kızılay) Aksaray Şubesi'nin başkanı Av. İzzet Bey'dir. AVG, Nr: 64, 28 Kanunuevvel 1927: 1

İzzet Bey'in adı Aksaray Vilayet Gazetesi'ndeki kayıtlarda sıkça geçer. Oldukça sosyal, cömert birisi olduğu anlaşılan Turan'ın Cumhuriyetin ilk yıllarından vefat ettiği 1955'e kadar avukatlık yaptığı sanılmaktadır çünkü 1951 tarihli Niğde Barosu levhasında Av. İzzet Turan'ın adı kayıtlıdır.

Avukat İzzet Turan'ın aynı ismi taşıyan torunu Dr. İzzet Turan ile çalışma sürecinde birkaç defa telefon görüşmesi yapılmıştır. Dedesinin ve babasının fotoğraflarıyla birlikte gönderdiği mektuptaki ilgili kısım şöyledir:

"... Dedeme gelirsek. Ne yazık ki biyografisi hakkında hemen hemen hiçbir bilgim yok. Kurtuluş Savaşı'nda ülkemizin doğusunda görev yapmış. Babamın tahminine göre Cumhuriyetin ilanından sonra -belki- belli bir süre staj sonrası avukat olmuş olabilir. Aktif

olarak çalıştığı yıllarda Halkevi ve CHP il, ilçe başkanlıkları yaptığını

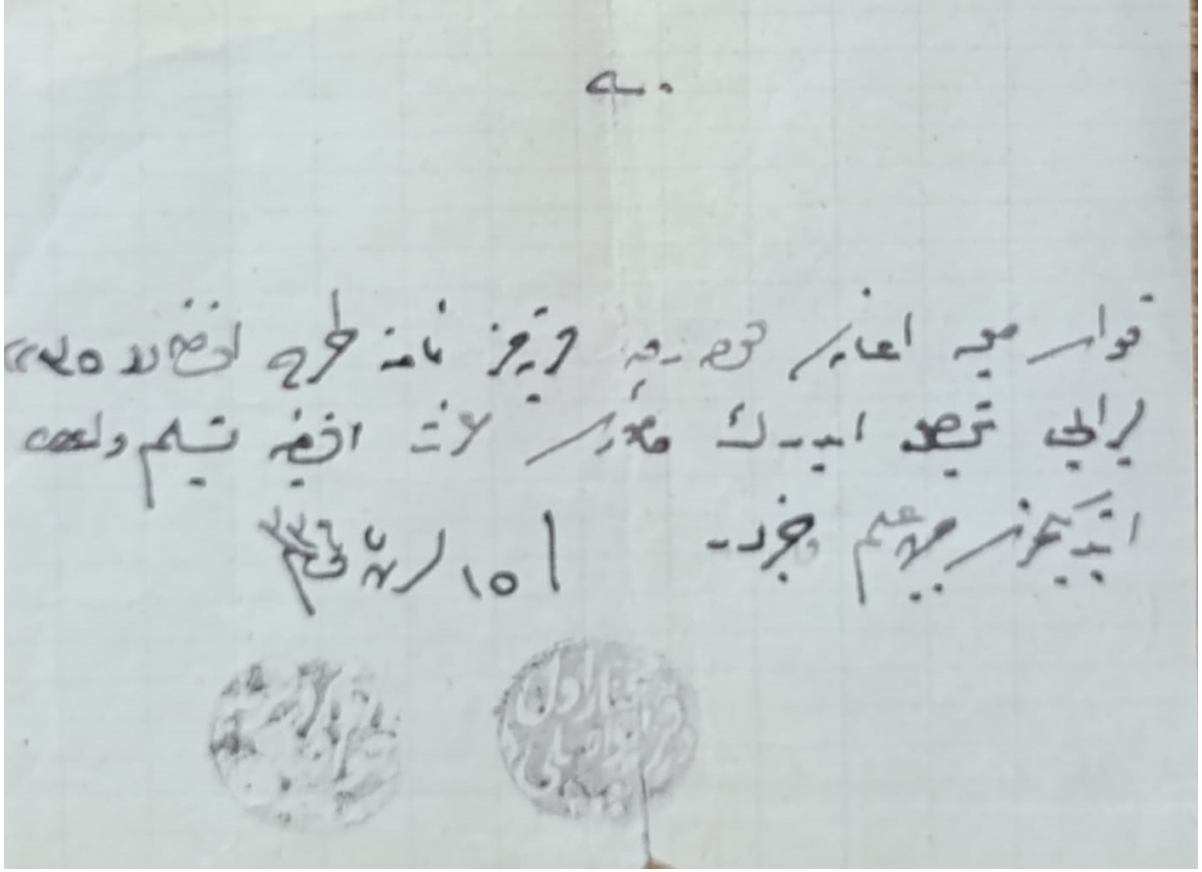
biliyorum. Eli çok açık ve yardımsever bir kişilikti. Aktif çalışmadığı zamanlarda gelen mektupları anneme okuturmuş. Annemin anlattığına göre bu mektupların çoğunluğu askerde olan ve parasız kalıp yardım isteyenlerden olurmuş. Dedem bunları not alıp yardım talimatını verirmiş. Yine annemin anlattığına göre hiç geri çevirdiği yardım çağrısı olmamış.

Aksaray Vilayet Gazetesi'nde "Hastahanemiz" başlığı altındaki yazıdan Av. İzzet Bey'in evinin kiralandığı öğrenilmektedir.

"...hastahane ittihazına müsait Avukat İzzet Bey'in evi beş sene müddetle ve iki bin liraya icar ve mukavelanamesi imza ve teati... (AVG, Nr. 100, 5 Ağustos 1928: 3).

*Avukat Yusuf İzzettin Bey'in
gençlik yıllarından*

Yukarıdaki kısacık hayat hikayesinden başka bir şey bilmeyen bizleri heyecanlandıran Av. İzzet Turan'ın torunlarının elinde olan birkaç belge oldu. Aslında onlarca belge var ama ailenin aktardığına göre çok fazla belge günümüze gelememiş. İşte o kadar belgenin içinde günümüze ulaşan çok az olduğundan “birkaç” ibaresini kullanmayı tercih ettim.

Av. İzzet Turan, İstiklal Harbinin devam ettiği günlerde ve cumhuriyetin ilk yıllarında milletin ve devletin güvendiği bir şahsiyettir. Merhumun torunlarından Dr. İzzet Turan, Rahşan Turan, Aşkın Turan ellerindeki belge ve bilgilerle dedelerinin daha iyi bilinmesi bana destek oldular. Bana diyerek şahsileştirmiş olmayayım. Cumhuriyet Aksaray'ının hakkıyla

araştırılması ve dedelerinin hayat hikayesinin daha net ortaya konulması için ellerinden gelen desteği herkese gösterirler.

Rahşan Turan, geçenlerde Azm-i Milli Müzemizde beni ziyaret etti. Yanında getirdiği belgeleri okumamı rica etti. (Eski belgeleri okumaya biraz ara vermiştim. Okumak tahmin ettiğimden zor oldu ama birçok şey öğrendim) Bu belgeler arasında Av. İzzet Turan'a o günlerde gönderilen mektuplar, ödedikleri vergi taksitleri vs yanında İstiklal Harbi günlerinde Aksaraylıların başka bir ifadeyle Türk milletin ordumuza yaptığı yardımların belgeleri vardır. Üstteki belge ve takip eden sayfalardaki belgeler Aksaray'ın köylerinin yaptıkları yardımları göstermektedir.

برای عیال
عذر
« ۵۵ »

قوامی به اعانی او در حق صد اید و زحمت
بعضی بالدرج - بعضی صدیفه تیم ایند اوزره
سذیمز اعصافه الی سره طالع

۵۰

قوامی به اعانی او در حق صد اید و زحمت
فنا ۵۰ « ۵۵ » برای تیم اید ک مع
عزت اوفه تیم واعصافه ایند کیمز مضمود
۱۷۱ سره طالع

اترافه مذکور
مهر

۴۵۰۰	قارقه	۴۵۰۰	قره وانه
۱۰۰۰۰	صوبه ندره	۴۵۰۰	قره صانه
۶۰۰۰	کج ط	۶۰۰۰	افطه
۵۰۰۰	کنا		
۶۰۰۰	کنا		

بلاره محرم قرا حیدر اختیار کرد
 مدافعه علیه اسبویه تو زیم ار لایه احسان نیده قره ارد محمد
 صوبه آغاز اوده غنیه افطه کونیز دی حمایه
 بلاره کونیز مدافعه توقیف طایفه رازده محمد کونیز دی حمایه
 بلاره کونیز مدافعه توقیف طایفه رازده محمد کونیز دی حمایه
 برای کده ایضه توقیف طایفه رازده محمد کونیز دی حمایه
 بلاره کونیز مدافعه توقیف طایفه رازده محمد کونیز دی حمایه

